

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/92/2015
Identifikačné číslo spisu: 1210010533
Dátum vydania rozhodnutia: 14.04.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1210010533.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného Ing. M. A. pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí 14. apríla 2016 prerokoval dovolanie obvineného Ing. M. A., podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Petra Arendackého proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2014 sp. zn. 2 To 127/2013 a podľa ustanovení § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por. takto

rozhodol:

Uznesením Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2014 sp. zn. 2 To 127/2013 a konaním, ktoré mu predchádzalo z dôvodu predpokladaného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 319 Tr. por., § 349 a § 194 ods. 1 Tr. zák.

v n e p r o s p e c h obvineného Ing. M. A.

Napadnuté uznesenie sa z r u š u j e.

Zrušuje sa aj rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 18. júla 2013 sp. zn. 5T 101/2010, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresnému súdu Bratislava II sa p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 18. júla 2013 sp. zn. 5 T 101/2010 bol obvinený Ing. M. A. uznaný za vinného z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák. (v bode 1/ a 3/ rozsudku) a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. (v bode 2/ rozsudku), na

skutkovom základe, že

1/ napriek tomu, že Okresný súd Bratislava IV mu uznesením zo dňa 25.07.2008 sp. zn. 23C 68/2005-453, vykonateľným dňa 31.07.2008 a právoplatným dňa 16.08.2008, uložil povinnosť odovzdať maloleté deti M. A., nar. XX.XX.XXXX a C. A., nar. XX.XX.XXXX ich matke M. A. dňa 24.08.2008 o 14.00 hod. v mieste ich bydliska na M. ulici XX v K., toto predbežné opatrenie súdu nerešpektoval a deti matke odovzdal až dňa 10.09.2008,

2/ dňa 26.02.2009 v čase okolo 16.30 hod. a dňa 05.03.2009 v čase okolo 16.00 hod. v K. na M. ulici č. XX, vložil nohu medzi vchodové dvere a vtlačil sa do predsieni bytu na 1. poschodí bez súhlasu jeho užívateľa poškodenej Ing. M. A., a napriek výzvam poškodenej odmietol z bytu odísť,

3/ napriek tomu, že uznesením Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 23C 68/2005-557 zo dňa 01.10.2008, právoplatným dňa 16.10.2008 bol predčasne upravený jeho styk s maloletými deťmi M. A., nar. XX.XX.XXXX a C. A., nar. XX.XX.XXXX tak, že je oprávnený s maloletými sa stretávať každý víkend v párnom týždni od piatku 18.00 hod. do nedele 18.00 hod. a tiež každý štvrtok v týždni od 16.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že maloleté deti vyzdvihne a odovzdá matke Ing. M. A. na M. ulici č. XX v K., obvinený toto predbežné opatrenie v mesiacoch október 2008 až január 2009 nerešpektoval a maloleté deti pravidelne navštevoval a vyhľadával doma aj v škole v inom čase ako bol určený vyššie uvedeným uznesením Okresného súdu Bratislava IV.

Za to bol obvinenému podľa § 349 Tr. zák. za použitia § 37 písm. h/, § 38 ods. 4, § 41 ods. 1 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, pričom výkon uloženého trestu bol obvinenému podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. podmienene odložený za súčasného uloženia probačného dohľadu na skúšobnú dobu 5 (päť) rokov.

Podľa § 50 ods. 2, § 51 ods. 4 písm. a/ Tr. zák. súd uložil obvinenému príkaz nepríbližiť sa k poškodenej Ing. M. A. na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov; príkaz sa nevzťahuje na konanie pred súdom a inými orgánmi verejnej správy a vybavovanie iných úradných vecí; nevzťahuje sa na styk s maloletými deťmi na základe vykonateľného rozhodnutia súdu.

Podľa § 50 ods. 2, § 51 ods. 4 písm. a/ Tr. zák. súd uložil obvinenému príkaz nezdržiavať sa v blízkosti obydľia poškodenej Ing. M. A. s výnimkou výkonu rodičovských práv na základe vykonateľného rozhodnutia súdu.

Podľa § 50 ods. 2, § 51 ods. 4 písm. e/ Tr. zák. súd uložil obvinenému príkaz osobne sa ospravedlniť poškodenej Ing. M. A..

Podľa § 50 ods. 2, § 51 ods. 4 písm. i/ Tr. zák. súd uložil obvinenému príkaz podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti všetkým jeho výrokom. Včas podané odvolanie odôvodnil osobitným podaním prostredníctvom svojho obhajcu. V písomných dôvodoch odvolania (č.l. 383-385) uviedol, že súd absolútne nesprávne posúdil už samotné znenie skutkovej podstaty trestných činov, ktoré mu kladie obžaloba za vinu. Súd ho uznal za vinného z prečinu marenia výkonu súdneho rozhodnutia podľa § 349 Tr. zák., ale v obžalobe ani v samotnom rozsudku sa neuvádza, že by boli proti nemu predtým než došlo ku skutku, použité akékoľvek opatrenia v občianskom súdnom konaní vo veci výkonu rozhodnutí o starostlivosti o maloletých. Citoval pritom ustanovenie § 349 Tr. zák. a konštatoval, že jeho konaním vzhľadom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky skutková podstata nebola naplnená. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodnutie publikované pod č. 5/2012 v Zbierke súdnych rozhodnutí.

Poukazoval, že kontakt s maloletými deťmi navyše, mimo času určeného pre styk rozhodnutím súdu, nie je marením tohto rozhodnutia. Rozhodnutie súdu o zverení maloletých detí do starostlivosti jedného z

rodičov a o úprave styku druhého rodiča s maloletými deťmi nezbavuje rodiča, ktorému deti neboli zverené, jeho rodičovských práv a ani práva na styk s deťmi v širšom rozsahu.

Ku skutku v bode 2/ uviedol, že súd vychádzal z výpovedí poškodenej a svedkov, napriek tomu, že v ich výpovediach boli vážne rozpory a nezrovnalosti. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že skutky, ktorými sa mal dopustiť porušovania domovej slobody, sa stali. Namietal uložený trest i obmedzenia uložené súdom a záverom svojho odvolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a domáhal sa oslobodenia spod obžaloby.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ktorý na verejnom zasadnutí 30. januára 2014 sp. zn. 2 To 127/2013 odvolanie obvineného Ing. M. A. uznesením podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 30. januára 2014, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis druhostupňového rozhodnutia obvinený Ing. M. A. prevzal 26. mája 2014, jeho obhajca 7. mája 2014, prokurátor 5. mája 2015.

Okresný súd Bratislava II predložil 26. novembra 2015 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného Ing. M. A., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Petra Arendackého, ktorý obvineného obhajoval aj v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 12. júna 2015 (č.l. 472 - 476) z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/, j/ Tr. por. a smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu.

V rámci uplatnených dovolacích dôvodov obvinený fakticky zopakoval námietky, ktoré uplatnil už v konaní o odvolaní na súde druhého stupňa. Ťažiskom jeho dovolacej argumentácie je tvrdenie, že súdy sa riadne nevysporiadali s jeho námietkami. Namietal nedostatočné odôvodnenie oboch rozhodnutí, ktoré považuje nielen za vecne nesprávne, ale aj za nepreskúmateľné. Výtýkal súdom oboch stupňov, že nezrejmili, prečo je judikatúra Najvyššieho súdu SR nesprávna a prečo sa od jej záverov odklonili. Zdôraznil, že v rámci svojej obrany poukazoval na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí, pričom nešlo o ojedinelé rozhodnutie, čo potvrdzuje aj ďalšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Tdo 59/2013.

Súdy pochybili aj pri právnom posúdení zisteného skutkového stavu v bode 2/, pričom rozhodli v rozpore s bežnou praxou súdov v obdobných prípadoch. Pokiaľ by došlo ku skutkom porušovania domovej slobody, ktoré sa mu kladú za vinu tak, ako si ich priebeh osvojili súdy, nemohlo by ísť o trestný čin z dôvodu ich minimálnej nebezpečnosti. V konaní nebolo nielen preukázané, ale ani tvrdené, že by mal počas zdržiavania sa v predmetnom byte konať akokoľvek protiprávne, že by páchal nejakú inú trestnú činnosť. V tejto súvislosti poukazoval na ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák. a na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove.

Ďalej v dovolaní namietal, že súdy pochybili aj pri výmere trestu, keď nezistili u neho žiadnu poľahčujúcu okolnosť. Okrem toho súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí poukazoval na vysokú spoločenskú nebezpečnosť trestnej činnosti pre zdravý duševný vývoj jeho dcér, pričom takýto záver urobil súd bez toho, aby vôbec vypočul jeho dcéry a dokonca bez akýchkoľvek relevantných podkladov zo strany odborníkov na psychológiu. Pri rozhodovaní o tejto otázke mal súd ustanoviť znalca z príslušného odboru a vykonať znalecké dokazovanie. Ak tak neurobil, založil rozhodnutie na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom a ako obžalovaný s nimi nebol oboznámený. Znalecké dokazovanie nemôže byť nahradené vyjadreniami rôznych inštitúcií.

V závere svojho dovolania navrhol, aby dovolací súd vyslovil rozsudkom porušenie zákona v jeho neprospech v ustanoveniach § 349 a § 194 Tr. zák. a napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil, zrušiť navrhol aj rozsudok okresného súdu a vec vrátiť tomuto súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Samosudca súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania stranám trestného konania s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvineného Ing. M. A. vyjadriť v lehote, ktorú im určil. Uvedenú možnosť ani jedna zo strán nevyužila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) po preskúmaní spisového materiálu a obsahu dovolania zistil, že dovolanie obvineného je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.).

Dovolací súd zároveň zistil, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, je sčasti dôvodné vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a bolo zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por., preto podľa § 382a Tr. por. prerokoval dovolanie na neverejnom zasadnutí, na ktorom preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na uplatnené dôvody dovolania.

Po takomto preskúmaní veci dovolací súd vyslovil rozsudkom, ktorý vyhlásil verejne, že napadnutým rozhodnutím bol porušený zákon v neprospech obvineného Ing. M. A. v ustanoveniach, ktoré sú uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 349 Tr. zák. prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia sa dopustí ten, kto po tom, čo sa proti nemu bezvýsledne použili opatrenia v občianskom súdnom konaní smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, marí výkon takého rozhodnutia alebo dohody alebo kto marí výkon predbežného opatrenia uloženého v občianskom súdnom konaní na ochranu osôb ohrozených násilím alebo vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

Z uvedeného vyplýva, že trestný zákon zahrnul do jedného ustanovenia dve samostatné skutkové podstaty, ktoré postihujú dve rozdielne konania, za ktoré hrozí rovnakou trestnou sadzbou. Prvá alinea skutkovej podstaty chráni výkon rozhodnutia súdu alebo súdom schválenú dohodu o výchove maloletých detí, druhá alinea chráni výkon predbežného opatrenia uloženého v občianskom súdnom konaní na ochranu osôb ohrozených násilím alebo vo veciach starostlivosti súdu o maloletých.

Pre naplnenie druhej aliney citovaného prečinu doterajšia súdna prax vyžaduje, aby boli bezvýsledne použité mimotrestné opatrenia, občianskoprávneho charakteru, v občianskom súdnom konaní smerujúce k výkonu predbežného opatrenia súdu. Trestnoprávna ochrana sa preto neposkytuje vydanému vykonateľnému predbežnému opatreniu, ak nebolo začaté konanie o jeho výkone jedným zo zákonných spôsobov.

Zo znenia skutkovej podstaty uvedenej v rozsudku súdu prvého stupňa (body 1 a 3) vyplýva, že obvinený Ing. M. A. nerešpektoval vykonateľné predbežné opatrenia súdu o úprave styku s maloletými deťmi, avšak žiadne ďalšie opatrenia v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, ktoré by bezprostredne smerovali k výkonu tohto predbežného opatrenia súdu, skutková veta neobsahuje, preto v danom prípade nebol možné konanie obvineného právne kvalifikovať podľa § 349 Tr. zák.

Rovnako opodstatnené sú námietky obvineného aj pokiaľ ide o právne posúdenie skutku v bode 2/ rozsudku súdu prvého stupňa.

Prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. sa dopustí, kto neoprávnené vnikne

do obydlia iného alebo tam neoprávnene zotrúva a potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

V posudzovanom prípade obvinený Ing. M. A. podľa skutkovej vety ustálenej v bode 2/ rozsudku súdu prvého stupňa, mal vložiť nohu medzi vchodové dvere a vtlačiť sa do predsiene bytu bez súhlasu poškodenej a napriek výzvam odmietal z bytu odísť. Po formálnej stránke by potom konanie obvineného napĺňalo znaky žalovaného prečinu.

Najvyšší súd v tejto súvislosti pripomína, že medzi zákonné znaky prečinu podľa § 10 Tr. zák. nepatria len znaky uvedené v osobitnej časti Trestného zákona, ale aj znak závažnosti prečinu v zmysle ods. 2 tohto ustanovenia. Preto ak je podaná obžaloba pre prečin, súd je povinný vždy skúmať, či nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. (materiálny korektív). Podľa názoru najvyššieho súdu však otázke závažnosti konania obvineného nebola zo strany súdu prvého stupňa a napokon ani zo strany odvolacieho súdu venovaná náležitá pozornosť.

Obvinený Ing. M. A. namietal právnu kvalifikáciu skutkov už v odvolaní, avšak krajský súd obvinenému nevyhovел a jeho odvolanie ako nedôvodné zamietol. Rozhodnutie krajského súdu i rozhodnutie súdu prvého stupňa sú z hľadiska právnej kvalifikácie skutkov chybné, čím obe rozhodnutia mali za následok porušenie zákona v neprospech obvineného.

Obvinený vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnil aj dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/, j/ Tr. por. (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, založenie rozhodnutia na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a že bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky). Svoje výhrady bližšie nekonkretizoval, pričom najvyšší súd žiadne zásadné porušenie práva na obhajobu v jeho prípade nezistil. Taktiež dôkazy, ktoré boli v prípravnom konaní zadovážené zákonným spôsobom, boli na hlavnom pojednávaní súdom vykonané v súlade s procesnými predpismi. Rovnako je potrebné konštatovať, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por. nebol naplnený, nakoľko obvinenému nebolo napadnutými rozhodnutiami uložené žiadne ochranné opatrenie uvedené v piatom diele II. hlavy všeobecnej časti Trestného zákona.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyslovení porušenia zákona zrušil obe citované rozhodnutia a zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Okresnému súdu Bratislava II, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol, pričom okresný súd je v zmysle § 391 ods. 1 Tr. por. viazaný právnym názorom vysloveným dovolacím súdom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.